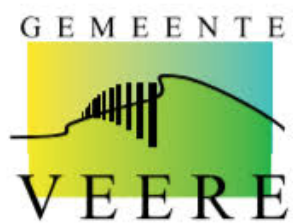

Paragraaf duurzaamheid

Paragraaf duurzaamheid

Inleiding

In het Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022-2025 (hierna: omgevingsprogramma) staan vijf pijlers. Deze pijlers werken samen om de gemeenschappelijke doelen te behalen.

Het overkoepelende doel is een CO₂ vermindering van 49% in 2030 ten opzichte van 1990. En 95% CO₂ vermindering van in 2050 ten opzichte van 1990. Om de doelen te behalen heeft iedere pijler een uitvoeringsprogramma.

1. Leefomgeving	Het behouden en verbeteren van de leefomgeving, deze zien we als overkoepelend thema, weliswaar ook met eigen doelen en acties.
2. Energietransitie	49% CO ₂ reductie in 2030 en 95% CO ₂ reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.
3. Klimaatadaptatie	De gemeente Veere in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust.
4. Circulaire economie	De gemeente Veere circulair in 2050.
5. Duurzame mobiliteit	Draagt bij aan CO ₂ reductie in 2030 en 2050.

Bron: Evaluatie Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022 - 2023

D.11.01 We stoten minder CO₂ uit.

Omschrijving

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO₂ uitstoot. Dit gaan we doen door energieneutraal te wonen, ondernemen, vervoeren, werken en recreëren. We gaan energie besparen en de benodigde energie duurzaam opwekken. We streven naar 49% CO₂ reductie in 2030 en 95% CO₂ reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.

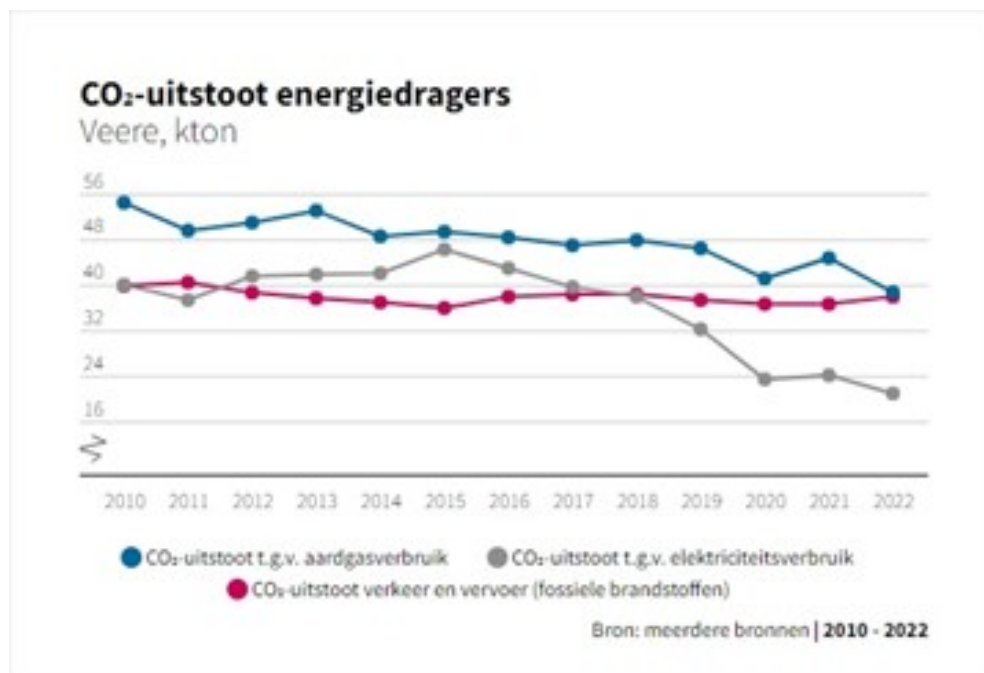
Om na te gaan hoever we zijn gebruiken we de landelijke klimaatmonitor:
<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

Stand van zaken

De CO₂ uitstoot voor gemeente Veere bedraagt in 2022 circa 96 Kton CO₂. In de grafiek is te zien dat er zowel bij de CO₂ uitstoot over het aardgasverbruik en elektriciteitsverbruik een daling plaatsvindt. Dit komt mede door de projecten en acties die we als overheid ingezet hebben.

Al deze activiteiten zijn een uitvoering van het landelijke Klimaatakkoord en het lokale omgevingsprogramma.

De cijfers van de Klimaatmonitor lopen doorgaans zo'n twee jaar achter.

Bron: <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>

Kwaliteit (indicator)

11.17 We voeren het Programma Duurzaam Veere 2022-2025 uit

Omschrijving

We geven uitvoering aan het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. Dit legt de verbinding tussen de landelijk (en regionaal) gemaakte afspraken, lokale ambities en beleid en beschrijft de acties die daaruit volgen om de duurzaamheidsdoelen te halen.

Projecten die we oppakken zijn:

- Nationaal Isolatieprogramma

Nieuwe subsidieregeling, ontzorgingsprogramma, collectief inkooptraject en een doe-het-zelf pakket.

- Energiearmoede

Uitgifte van vouchers, witgoed-regeling, energiecoaches en klusbus/team aan huis

- Programma Openbaar laden

plaatsen van laadvoorzieningen conform beleid, plaatsingsleidraad en plankaart op verzoek en strategisch

- Duurzame opwek (zon & (kleine wind))

Kaders voor kleine wind opstellen en meewerken aan initiatieven die bijdragen aan duurzame opwek binnen de geldende kaders

- Borging van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed in het Streefbeeld Maatschappelijk vastgoed
- Verduurzaming Stad Veere *enquête, bijeenkomsten en actieplan*
- Verduurzamen van de brandweerkazernes in Oostkapelle, Domburg, Serooskerke en Westkapelle
- *Isoleren, verwarmingsapparatuur naar elektrische uitvoering, LED verlichting en zonnepanelen.*
- Verduurzamen Stadhuis Veere
- *fase 2 Isoleren, vloerverwarming, tochtsluis en automatische deur bij entree*
- Advisering bij interne en externe programma's en projecten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In de periode 2022-2024 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en duurzame mobiliteit. Zo hebben we onder andere uitvoering gegeven aan het Nationaal Isolatieprogramma, waarmee we inwoners ondersteunen met subsidies en advies over isolatiematerialen. Daarnaast hebben we de aanpak om energiearmoede te bestrijden voortgezet. Hierbij helpen energiecoaches en een Klusbus bij huishoudens om energie te besparen.

Op het gebied van duurzame mobiliteit is het Programma Openbaar Laden verder uitgerold, waarbij laadpalen strategisch en op aanvraag kunnen worden geplaatst. Ook hebben we kaders opgesteld voor de opwekking van duurzame energie. De gemeenteraad heeft echter besloten geen kleine windmolens toe te staan binnen de gemeentegrenzen.

Verder hebben we geïnvesteerd in de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. We zijn gestart met het verduurzamen van de brandweerkazernes. Ze worden voorzien van zonnepanelen en energiezuinige installaties. Daarnaast is fase 2 van de verduurzaming van het Stadhuis Veere in gang gezet.

In 2024 hebben we gewerkt aan het opstellen van het streefbeeld maatschappelijke voorzieningen. Het streefbeeld wordt in 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. In de routekaart duurzaamheid staan accommodaties die van invloed zijn op de uitwerking van het streefbeeld maatschappelijk vastgoed.

Naast concrete maatregelen hebben we ook advies verstrekt bij diverse interne en externe duurzaamheidsinitiatieven en projecten.

Uit de evaluatie blijkt dat we grotendeels op schema liggen met onze duurzaamheidsdoelen, al zijn er uitdagingen zoals netcongestie en wetgeving rondom natuurvriendelijk isoleren. Voor de komende periode is het van belang om prioriteiten te stellen en de uitvoering van het programma verder te coördineren om de doelstellingen van 2030 en 2050 te halen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.21 We maken een Regionale Energie Strategie Zeeland 2.0

Omschrijving

In het eerste kwartaal van 2024 leggen we de Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland, versie 2.0 voor aan het college en de gemeenteraad. Na de besluitvorming gaan we aan de slag met de uitvoering. Belangrijke thema's voor de gemeente Veere in de RES 2.0 zijn:

- Verduurzamen gebouwde omgeving
- Duurzame mobiliteit
- Netcongestie (het netwerk)
- Communicatie en Participatie
- Samenwerking

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Met de RES 2.0 Zeeland geven we invulling aan het Klimaatakkoord op Zeeuwse schaal. De RES 2.0 Zeeland draagt bij aan de doelstelling om in 2030 de CO₂ uitstoot met 55% te reduceren ten opzichte van 1990 en aan de doelstellingen uit ons gemeentelijk Omgevingsprogramma Duurzaam Veere.

De bouwstenen voor de RES 2.0 zijn vastgesteld door College in de 2023. De vaststelling van de RES 2.0 door college en gemeenteraad is doorgeschoven naar februari 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.22 We maken een programma voor Circulaire Economie.

Omschrijving

In het Programma Duurzaam Veere is Circulaire Economie een van de pijlers. Binnen de Zeeuwse Samenwerking maken we nu een Zeeuws basis beleid wat we vervolgens na vaststelling door College en gemeenteraad gaan implementeren en uitvoeren. Thema's binnen dit beleid zijn: bouw, afval, openbare ruimte en consumptie.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Zeeuwse gemeenten en de Provincie werken sinds 2023 samen aan een beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028. Het beleid sluit aan bij de landelijke doelstelling om in 2050 een volledig circulaire economie te realiseren en 50% minder primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) te gebruiken in 2030 (basisjaar 2014). Met een gezamenlijke Zeeuwse aanpak zetten we middelen, tijd, kennis en expertise efficiënt in. Daarbij zorgen we voor een gelijk speelveld voor inwoners, ondernemers en andere organisaties binnen Zeeland. Het beleid is nu klaar voor bestuurlijke vaststelling door de individuele Zeeuwse gemeenten.

In het beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028 staan concrete doelstellingen en acties voor de vier thema's: 1. Bouw en Gebouwde omgeving; 2. Infrastructuur en Openbare ruimte; 3. Afval en Grondstoffen en 4. Inkoop en Consumptie.

De vaststelling van het beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028 door het college en gemeenteraad is doorgeschoven naar februari 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.23 We evalueren het programma Duurzaam Veere aan de hand van het rekenkamerrapport.

Omschrijving

Door de rekenkamercommissie is in september 2023 het onderzoek Energietransitie beleid binnen de gemeente Veere aangeboden aan de gemeenteraad. In het rapport staan diverse aanbevelingen waar we mee aan de slag gaan en over gaan rapporteren naar het college en de gemeenteraad. Als eerste bieden we in het eerste kwartaal van 2024 een evaluatie aan over de eerste twee jaar van het Programma Duurzaamheid.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we het omgevingsprogramma geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat we goed op weg zijn om de gestelde doelen uit het omgevingsprogramma te halen. De opgave wordt door ontwikkelingen ingewikkelder. We nemen de tijd om goed te onderzoeken wat er nodig is voor deze opgave.

De rekenkamercommissie heeft tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023 het rekenkamerrapport "De energietransitie in Veere. Onderzoek naar ambities, plannen en uitvoering", aangeboden.

Een van de aanbevelingen is het laten doormeten van het omgevingsprogramma om aan te tonen of de mate van CO₂ reductie volgens de doelstelling haalbaar is.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat we met de huidige prognose van de landelijke ontwikkeling en het huidige beleid precies 49% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990 halen. Daarmee halen we de klimaatdoelstellingen in 2030 van het omgevingsprogramma. Voor 2050 halen we de doelstelling nog niet.

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest en er is heel veel werk bijgekomen. Landelijk, Provinciaal en regionaal komt er veel op ons af en wordt er veel van ons verwacht. Het Klimaatakkoord is aangepast.

Netcongestie en een uitspraak van de Raad van State over isoleren van de woning in relatie tot bepaalde diersoorten, maken dat de opgaven voor de energietransitie en duurzame mobiliteit een extra uitdaging krijgen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.24 We maken samen een pMiek en energievisie voor geheel Zeeland.

Omschrijving

Bedrijven moeten overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen zoals zon en wind: de energietransitie.

Ook steeds meer bedrijven in Zeeland en dus ook in Veere verduurzamen.

Voorbeelden hiervan zijn; een toenemend gebruik van gebruik van (groene) waterstof, elektrische processen, opwek van wind- en zonne-energie windparken op zee, zonneparken op land en productie van groen gas.

Dit heeft als gevolg er ontstaat een toenemende druk op het elektriciteitsnet: de vraag naar elektriciteit stijgt harder dan het aanbod. Er ontstaat dan overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie).

Vertraging van grote energieprojecten is een gevolg van netcongestie. Zo kan de verduurzaming van bijvoorbeeld een woonwijk of een supermarkt/hotel vertraging oplopen, omdat ze niet op tijd op het elektriciteitsnet aangesloten kunnen worden.

Om de energietransitie te versnellen en netcongestie te verminderen (en waar mogelijk te voorkomen) is een plan gemaakt (pMIEK).

Een Energievisie en een afwegingskader worden hiervoor opgesteld en voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we Zeeuws samengewerkt aan een pMiek (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) en een energievisie voor heel Zeeland.

De overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen is in volle gang. Ook in Zeeland en de gemeente Veere zetten steeds meer bedrijven stappen richting verduurzaming.

Deze ontwikkelingen zorgen echter voor een groeiende druk op het elektriciteitsnet. De vraag naar elektriciteit stijgt sneller dan het aanbod, wat leidt onder andere tot netcongestie. Dit kan grote gevolgen hebben, zoals vertragingen bij de aansluiting van duurzame energieprojecten. Hierdoor kunnen verduurzamingsinitiatieven, zoals de energietransitie van woonwijken, supermarkten en hotels, stagneren.

Daarom wordt het programma pMiek opgesteld. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een Energievisie en een afwegingskader, waarmee richting wordt gegeven aan toekomstige energie-infrastructuur. Met deze aanpak wordt gewerkt aan een toekomstbestendig energienet, waarmee duurzame initiatieven gerealiseerd kunnen worden.

De pMiek is in 2024 door de Provinciale Staten goedgekeurd. De vaststelling van de Zeeuwse Energievisie vindt plaats in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

